

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobkyně: **FAU s. r. o.,** IČ: 49610431**,** se sídlem Pekařská 79a, Opava, zastoupené JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, se sídlem Českobratrská 2, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. června 2017, č. j. 29388/17/5100-41453-711400, v řízení o kasační stížnosti společnosti **KONREO, v. o. s.**, IČ: 04706498, se sídlem Jana Nečase 1343/29, Brno, insolvenčního správce žalobkyně, zastoupené JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, se sídlem Českobratrská 2, Ostrava, proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. září 2017, č. j. 22 Af 97/2017 – 30,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. září 2017, č. j. 22 Af 97/2017 – 30 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 29. srpna 2017 se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno celkem 27 rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu o zřízení zástavních práv k zajištění částky stanovené zajišťovacími příkazy.

[2] Krajský soud v záhlaví označeným usnesením řízení o žalobě zastavil, neboť zjistil, že ještě před podáním žaloby byl usnesením téhož soudu ze dne 14. prosince

2016, č. j. KSOS 39 INS 23265/2016-A53 s účinky k témuž dni zjištěn úpadek žalobkyně a prohlášen konkurz na její majetek. S ohledem na § 140c zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, nebylo možné zahájit řízení o pohledávkách týkajících se majetkové podstaty, které měly být uplatněny přihláškou.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[3] Proti usnesení krajského soudu podal insolvenční správce žalobkyně, společnost KONREO, v. o. s. (dále též „stěžovatelka"), včas kasační stížnost. Stěžovatelka odkázala na komentář k insolvenčnímu zákonu, z něhož vyplývá, že zákaz zahájení nových soudních řízení podle § 140c tohoto zákona nedopadá na žaloby podané osobou s dispozičním oprávněním k majetkové podstatě, tedy dlužníkem nebo insolvenčním správcem, vystupuje-li tato osoba na straně žalobce. Smyslem tohoto ustanovení je zabránit, aby byly pohledávky, které mají být přihlášeny v insolvenčním řízení, uplatněny samostatnými žalobami, nikoli bránit dlužníkovi domáhat se u soudu svých práv. Pokud by komukoli byl upřen přístup k soudu jen proto, že je v konkursu, jednalo by se o nepřípustné odepření spravedlnosti. Stěžovatelka je zároveň přesvědčena, že její správní žaloba má být přezkoumávána správními soudy a nikoli soudem insolvenčním. Žalobou napadenými rozhodnutími je na svých právech krácena nejen žalobkyně, ale i její věřitelé, na jejichž úkor je bezdůvodně zvýhodněna finanční správa v důsledku přednostního uspokojení svých pohledávek na základě nezákonných rozhodnutí o zřízení zástavního práva. Přezkum takových rozhodnutí nelze s ohledem na čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod vyloučit ze soudního přezkumu.

[4] Stěžovatelka rovněž upozornila, že přezkum žalobou napadených rozhodnutí není v rámci insolvenčního řízení možný, neboť ona sama jakožto insolvenční správce žalobkyně nemůže popřít zajištění pohledávek žalovaného. Jediným důvodem by totiž bylo odlišné právní posouzení věci, které bylo důvodem podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného. Takový důvod popření však § 199 odst. 2 insolvenčního zákona zapovídá. Toto ustanovení, stejně jako § 140c insolvenčního zákona, přitom zcela nereflektuje veřejnoprávní úpravu, a proto by mělo být aplikováno pouze na práva a povinnosti regulované normami soukromého práva.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[6] V dané věci je nesporné, že usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. prosince 2016, č. j. KSOS 39 INS 23265/2016-A53, byl zjištěn úpadek dlužníka FAU, s. r. o., na jeho majetek byl prohlášen konkurz a insolvenčním správcem byla ustanovena společnost KONREO, v. o. s. (stěžovatelka). Účinky prohlášení konkursu nastaly dnem 14. prosince 2016. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. června 2017 byla podána ke krajskému soudu dne 29. srpna 2017, což Nejvyšší správní soud ověřil ze spisu krajského soudu.

[7] V žalobě byla jako žalobce označena společnost FAU s. r. o., zastoupena JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, který žalobu podepsal. K žalobě byla připojena plná moc včetně ratihabice, podepsaná dne 10. ledna 2017, kterou zmocnitel, společnost FAU s. r. o.,

„zastoupena insolvenčním správcem, společností KONREO, v. o. s., [...] zastoupena ohlášeným společníkem JUDr. Lukášem Zrůstem, BA (Hons), LL.M., MBA,“ zmocňuje advokáta JUDr. Alfréda Šrámka ke všem právním úkonům ve věci *„veškerých řízení, postupů a úkonů při správě daní zmocnitele před správcem daně: Specializovaným finančním úřadem, Územním pracovištěm v Ostravě, v jehož rámci byla správcem daně vůči zmocniteli zahájeno kontrola na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období květen 2013 až říjen 2013, jakož i ve věci veškerých řízení, postupů a úkonů na toto řízení, postupy a úkony navazujících a ke všem právním úkonům s takovým právním zastupováním spojeným, včetně řízení navazujících a souvisejících, a to včetně správního soudnictví.“* V plné moci je dále uvedeno, že zmocnitel výslovně schvaluje veškerá právní jednání, jež byla ze strany zmocněnce v zastoupení zmocnitele učiněna v době od 14. prosince 2016, kdy byl zmocniteli usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne č. j. KSOS 39 INS 23265/2016-A53, ustanoven insolvenční správce, ke dni udělení zmocnění. Plnou moc podepsal za zmocnitele JUDr. Lukáš Zrůst, BA (Hons), LL.M., MBA (ze záznamu v obchodním rejstříku zdejší soud ověřil, že jde o společníka v dané době oprávněného samostatně jednat za společnost KONREO, v. o. s.).

[8] Krajský soud v napadeném usnesení jako žalobce označil společnost FAU s. r. o., zastoupenou advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem. V kasační stížnosti je poté jako stěžovatel (žalobce) označena společnost KONREO, v. o. s., která vystupuje jako insolvenční správce společnosti FAU s. r. o., zastoupená advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem.

[9] Nejvyšší správní soud považuje za nutné nejprve postavit najisto, kdo je vlastně v nyní posuzované věci žalobcem. Sporná je v této souvislosti zejména otázka, zda žalobu podala společnost KONREO, v. o. s., jako insolvenční správce společnosti FAU s. r. o., která je v kasační stížnosti označena jako žalobce (stěžovatel), anebo ji podala sama společnost FAU s. r. o., s níž jako se žalobcem jednal krajský soud. Bez zodpovězení této sporné otázky totiž nelze posoudit ani uplatněné kasační námitky, které se odvíjejí právě od postavení žalobce, aniž by ovšem dosud bylo zřejmé, kdo jím vlastně je.

[10] Nejvyšší správní soud k této otázce konstatuje, že ačkoli je jako žalobce v žalobě označena společnost FAU s. r. o., zastoupená advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem, další okolnosti spíše nasvědčují tomu, že žalobce byl v žalobě pouze nesprávně označen. Žalobu za žalobce podepsal a podal JUDr. Alfréd Šrámek. JUDr. Alfréd Šrámek byl k zastupování v dané věci zmocněn plnou mocí ze dne 10. ledna 2017, která byla přiložena k žalobě. Tato plná moc ovšem dle názoru Nejvyššího správního soudu může vzbuzovat pochybnosti, pokud jde o osobu zmocnitele. Podle plné moci je zmocnitelem: *„FAU s. r. o., zastoupena insolvenčním správcem, společností KONREO, v. o. s., zastoupena ohlášeným společníkem JUDr. Lukášem Zrůstem, BA (Hons), LL.M., MBA.“* Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že insolvenční správce má jako zvláštní procesní subjekt vůči úpadci samostatné postavení a nelze jej bez dalšího považovat za zástupce úpadce, proto uvedená formulace v plné moci může nasvědčovat spíše závěru, že zmocnitelem je společnost FAU s. r. o. Na druhé straně v dalším ujednání v plné moci zmocnitel dodatečně schvaluje právní jednání, která byla zmocněncem JUDr. Alfrédem Šrámkem učiněna v zastoupení zmocnitele od okamžiku ustanovení insolvenčního správce, tj. ode dne 14. prosince 2016. Takové dodatečné schválení by však měl logicky učinit insolvenční správce, tedy společnost KONREO, v. o. s., na kterou okamžikem prohlášení konkurzu přešla dispoziční

oprávnění k majetkové podstatě dlužníka, nikoliv sám dlužník (společnost FAU s. r. o.). Z uvedeného je zřejmé, že plná moc obsahuje logický rozpor mezi označením zmocnitele a tím, kdo reálně mohl dodatečně uznat jednání zmocněnce učiněné v zastoupení dlužníka FAU s. r. o., po prohlášení konkurzu. V neposlední řadě je potřebné poukázat na rovněž na další rozpor v plné moci, a to, že plnou moc za zmocnitele podepsal nikoliv zástupce dlužníka FAU s. r. o., ale JUDr. Lukáš Zrůst, BA (Hons), LL.M., MBA, společník KONREO, v. o. s. (tedy insolvenčního správce společnosti FAU s. r. o.).

[11] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že v projednávané věci jsou pochybnosti o osobě žalobce, neboť dosud není zřejmé, v zastoupení koho vlastně podal advokát JUDr. Alfréd Šrámek dne 29. srpna 2017 předmětnou žalobu, zda v zastoupení úpadce, jak dovodil krajský soud, anebo insolvenčního správce.

[12] V řízení před krajským soudem byl proto v prvé řadě na místě postup podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."); bylo povinností krajského soudu nejprve prostřednictvím právního zástupce žalobce cestou výzvy k odstranění vad podání tyto nesrovnalosti odstranit, a nikoli ihned přistoupit k zastavení řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. února 2018, č. j. 6 Afs 328/2017 - 33).

[13] Nejvyšší správní soud v této souvislosti také upozorňuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, dle které platí, že označí-li insolvenční správce jako žalobce úpadce, i když je z žaloby patrno, že ji podal z titulu své správcovské funkce, jde o vadu podání (vadu v označení účastníka řízení), k jejímuž odstranění je třeba správce vyzvat postupem podle § 43 občanského soudního řádu (srovnej usnesení NS ze dne 30. dubna 1997, sp. zn. 2 Cdon 1566/96).

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v dané věci nebyly naplněny podmínky pro zastavení řízení, neboť nebylo bez pochybností možno dovodit, kdo je v projednávané věci vlastně žalobcem.

[15] Řízení před krajským soudem tudíž trpí vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud proto usnesení krajského zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta před středníkem s. ř. s.). V něm bude krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.)

[16] Po případném odstranění shora uvedené vady žaloby krajský soud nepřehlédne, že usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2017, č. j. 4 As 149/2017 - 32, byla rozšířenému senátu zdejšího soudu postoupena věc, v níž jádro sporu představuje otázka, jak vyložit ustanovení insolvenčního zákona, která podle výkladu zastávaného dosavadní judikaturou přikazují soudu zastavit řízení o správní žalobě, jestliže ji žalobce podal až po vydání usnesení o prohlášení úpadku (resp. hrozícího úpadku). V dalším řízení tedy zváží krajský soud rovněž případný význam zodpovězení uvedené otázky rozšířeným senátem také pro nyní projednávanou věc.

[17] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2018

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu